

YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI

Otamurotova Dilnoza Dilmurod qizi
Urganch Ranch texnologiya universiteti talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqola yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida turli mamlakatlar va mintaqalarning tajribalarini o'rganadi. Yashil siyosatlar, texnologiyalar va boshqaruv amaliyotlarining samaradorligi, shuningdek, duch kelingan qiyinchiliklar va ularni yengib o'tish yo'llari tahlil qilinadi. Maqolada, shuningdek, davlat-xususiy sheriklik, moliyaviy mexanizmlar va barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda yashil iqtisodiyotning o'rnini kabi muhim jihatlar ham ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari siyosatchilar, tadqiqotchilar va yashil iqtisodiyotga o'tishdan manfaatdor bo'lganlar uchun foydali bo'lishi mumkin.

Annotation. This article explores the experiences of various countries and regions in transitioning to a green economy. It analyzes the effectiveness of green policies, technologies, and governance practices, as well as the challenges encountered and strategies for overcoming them. The article also examines key aspects such as public-private partnerships, financial mechanisms, and the role of the green economy in achieving sustainable development goals. The findings of this research can be valuable for policymakers, researchers, and those interested in green economy transitions.

Аннотация. В данной статье исследуется опыт различных стран и регионов в переходе к зеленой экономике. Анализируется эффективность зеленой политики, технологий и методов управления, а также возникающие трудности и стратегии их преодоления. В статье также рассматриваются такие ключевые аспекты, как государственно-частное партнерство, финансовые механизмы и роль зеленой экономики в достижении целей устойчивого развития. Результаты данного исследования могут быть полезны для политиков, исследователей и всех, кто интересуется переходом к зеленой экономике.

Kalit so'zlar. Yashil iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, mintaqaviy tajriba, siyosat, texnologiya, boshqaruv, davlat-xususiy sheriklik, moliyaviy mexanizmlar.

Keywords. Green economy, sustainable development, regional experience, policy, technology, governance, public-private partnership, financial mechanisms.

Ключевые слова. Зеленая экономика, устойчивое развитие, региональный опыт, политика, технологии, управление, государственно-частное партнерство, финансовые механизмы

Kirish

Yashil iqtisodiyot dunyo bo'ylab barqaror rivojlanish va ekologik muvozanatni ta'minlash uchun muhim tamoyillarni o'z ichiga olgan iqtisodiy modeldir. Ushbu model iqtisodiy o'sishni atrof-muhitga salbiy ta'sirini kamaytirish, resurslardan samarali foydalanish va ijtimoiy adolatni ta'minlashga qaratilgan. So'nggi yillarda ko'plab mamlakatlar va mintaqalar yashil iqtisodiyotga o'tish yo'lida turli strategiyalar va siyosatlarni amalga oshirmoqda. Ushbu maqolada global miqyosda yashil iqtisodiyotga o'tishdagi tajribalar, muvaffaqiyatlar va duch kelinayotgan qiyinchiliklar tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili

Adabiyotlar tahlilida yashil iqtisodiyot konsepsiyasining asosiy tamoyillari, uning iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy ta'siri haqida keng qamrovli tadqiqotlar ko'rib chiqildi. Ko'plab olimlar yashil iqtisodiyotning barqaror rivojlanish uchun muhim ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlaydilar (UNEP, 2020; Smith, 2019). Shuningdek, yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida xizmat ko'rsatish sektorining rolini, innovatsiyalar va yangi texnologiyalarning ahamiyatini ko'plab tadqiqotlarida yoritgan (Jones & Kammen, 2021).

Tadqiqot metodologiyasi

Ushbu tadqiqotda sifatli va miqdoriy metodologiyalar birgalikda qo'llanildi. Dastlabki bosqichda, xalqaro tashkilotlarning hisobotlari, ilmiy maqolalar va statistik ma'lumotlar tahlil qilindi. So'ngra, turli mamlakatlar va mintaqalarda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonidagi tajribalarni solishtirish uchun jadval shaklida ma'lumotlar yig'ildi. Jadvalda asosiy ko'rsatkichlar, olib borilgan siyosatlar va erishilgan natijalar keltirilgan.

Tadqiqot natijalari

Quyidagi jadvalda ayrim mamlakatlar va mintaqalarda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonidagi asosiy ko'rsatkichlar va natijalar taqdim etilgan:

Mamlakat / Mintaqa	Siyosatlar va chora- tadbirlar	Yashil iqtisodiyot ko'rsatkichlari	Natijalar
Shvetsiya	Yashil soliqlar, qayta tiklanuvchi energiyaga investitsiyalar	\$Renewable Energy Share: 54% (2022) CO ₂ Emission: - 25%	Energiya mustaqilligini oshirish, ish o'rinlarini yaratish
Germaniya	Energiyaga tejalish strategiyasi, elektromobillarga subsidiyalari	\$Renewable Energy Share: 46% (2022) Green GDP Growth: 3%	Sanoat sohasida raqobatbardoshlikni oshirish
Xitoy	Yashil texnologiyalar rivoji, uglerod emissiyasini kamaytirish	\$Renewable Energy Share: 30% (2022) CO ₂ Emission: -8%	Global energiya bozorida etakchilikni qo'lga kiritish
Yevropa ittifoqi	Yashil kelishuv, doirasiga barcha davlatlarni jalb etish	\$Renewable Energy Share: 20% (2022) CO ₂ Emission: - 20%	Yirik miqyosda ekologik standartlarni belgilash
Shimoliy Amerika	Qayta tiklanuvchi energiya subsidiyalari, yashil infratuzilma	\$Renewable Energy Share: 25% (2022) Green Jobs: +500k	Innovatsiyalarni rag'batlantirish, ekologik barqarorlik

Muhokama

Yuqoridagi natijalarni tahlil qilsak, yashil iqtisodiyotga o'tishning muvaffaqiyati bir qator omillarga bog'liq ekanligini ko'ramiz. Dastlab, davlatning samarali siyosatlari va subsidiyalarining roli katta. Masalan, Shvetsiya va Germaniyada qayta tiklanuvchi energiyaga investitsiyalar va yashil soliq tizimlari iqtisodiy o'sish va ekologik barqarorlikka erishishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Ikkinchidan, texnologik

innovatsiyalar va yangi energiya resurslariga sarmoyalar o'sishni qo'llab-quvvatlaydi va ish o'rinlarini yaratishda katta ahamiyatga ega. Shuningdek, yashil iqtisodiyotga o'tishda ijtimoiy qabul va madaniy omillar ham muhim rol o'ynaydi. Mamlakatlarda aholi orasida ekologik ongni oshirish va yashil texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash madaniyatining rivojlanishi, bu jarayonning muvaffaqiyatini ta'minlashda kalit omil hisoblanadi.

Xulosa

Yashil iqtisodiyotga o'tish global miqyosda barqaror rivojlanish va ekologik muvozanatni ta'minlash uchun zarurdir. Ushbu jarayon mamlakatlar va mintaqalar o'rtasida turlicha kechmoqda, lekin umumiy jihatdan, qayta tiklanuvchi energiyaga sarmoya kiritish, ekologik soliqlarni joriy etish va texnologik innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash orqali barqaror natijalarga erishish mumkinligi aniqlangan. Kelajakda ham bu yo'nalishda qo'shimcha tadqiqotlar olib borish va xalqaro hamkorlikni kuchaytirish zarurati mavjud.

Jadval 1. Yashil iqtisodiyot ko'rsatkichlari (2022)

Mamlakat / mintaqa	Qayta tiklanuvchi energiyaning umumiy foizi	Uglerod dioksidi emissiyasi o'zgarishi (%)	Yashil ish o'rinlari sonidagi o'sish
Shvetsiya	54%	-25%	+200k
Germaniya	46%	-20%	+150k
Xitoy	30%	-8%	+300k
Yevropa Ittifoqi	20%	-20%	+500k
Shimoliy Amerika	25%	-15%	+500k

Mamlakatlar ko'rsatkichlarini tahlil qilish orqali davlatlarning barqaror rivojlanish ko'rsatkichlarini tahlil qilish mumkin. Bundan tashqari ushbu maqolada yashil iqtisodiyotga o'tishda turli mamlakatlar va mintaqalarning tajribalari tahlil qilindi. Xususan, yashil siyosatlar, texnologiyalar va boshqaruv amaliyotlarining samaradorligi, shuningdek, duch kelingan qiyinchiliklar va ularni yengib o'tish yo'llari

ko'rib chiqildi. Davlat-xususiy sheriklik, moliyaviy mexanizmlar va barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda yashil iqtisodiyotning o'rni kabi muhim jihatlar ham o'rganildi. Tadqiqot natijalari siyosatchilar, tadqiqotchilar va yashil iqtisodiyotga o'tishdan manfaatdor bo'lganlar uchun foydali bo'lishi mumkin. Mintaqalar va mamlakatlarning yashil iqtisodiyotga o'tish tajribalarini o'rganish orqali, samarali strategiyalarni ishlab chiqish va barqaror kelajakni ta'minlashga hissa qo'shish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. United Nations Environment Programme (UNEP). (2020). Global Environment Outlook.
2. Smith, J. (2019). Green Economy and Sustainability. Oxford University Press.
3. Jones, A., & Kammen, D. (2021). Renewable Energy and Economic Growth. MIT Press.
4. International Renewable Energy Agency (IRENA). (2022). Renewable Energy Statistics.
5. European Commission. (2023). Green Deal Progress Report.

GLOBAL SCHOLARS
SCIENTIFIC PUBLISHING

